

friso **nij**s

**De Proefkolonie
vertelt het verhaal
van de kolonisten**

MUSEUM
DE PROEFKOLONIE

In deze editie:

**Bouw Cultuur Historisch Centrum 'de Tiid'
Bolsward gestart**

Expertisecentrum Heerenveen open

BIM-Award voor Houkesloot Toelevering

**Nieuwe directeur Realisatie bouwt aan
toekomst Friso**

Friso Groningen verbouwt apotheek UMCG

Friso Nijs
juli 2019 - jaargang 19

Friso Nijs is het relatieblad van Friso Bouwgroep en verschijnt twee keer per jaar.

Redactie

Margreet van Dijk
Nynke Dedden
Nelleke Wouters

Beeldverantwoording

Dorens van der Werf
Friso Bouwgroep
Leeuwenkamp Architecten
Tonnie Siemonsma
Natuurpark Kronenkamp
Igor Vermeer

Beeld voorpagina

Dorens van der Werf

Vormgeving

Nelleke Wouters

Drukwerk

Van der Eems, Easterein

Redactieadres

Pieter Zeemanstraat 9
Postbus 49
8600 AA Sneek
t. 0515-429 999
e. redactie@frisobouwgroep.nl

Rechten

Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen, vermenigvuldigd of gereproduceerd zonder schriftelijke toestemming van Friso Bouwgroep.

Volg ons

/frisobouwgroep

Voorwoord

DE TIJD HÂLDT GJIN SKOFT *

Beste relatie,

Digitalisering is, ook in de bouw, een hot item. Waar vroeger stapels tekeningen op de bureaus lagen, staat nu een beeldscherm waarop de 3D-tekeningen te zien zijn. Virtueel bouwen is een mooie ontwikkeling waar we graag in mee gaan. Bouwen kan daardoor nauwkeuriger en sneller. Ik ben er trots op dat Houkesloot Toelevring de Tekla BIM-Award heeft ontvangen voor haar aandeel aan het project Posterijen in Voorhout.

Friso bouwt voor de toekomst. Dat doen we onder andere in Groningen, waar het UMCG een hypermoderne bereidingsapotheek heeft gekregen en in Assen waar het Wilhelmina Ziekenhuis gefaseerd wordt verbouwd tot een toekomstbestendig ziekenhuis. In Heerenveen werd onlangs het Expertisecentrum De Linde geopend. Dit vooruitstrevende zorgconcept van Meriant en Tjongerschans is vernieuwend in de zorgsector. In dit Friso Nijs leest u meer hierover.

Zonder verleden geen toekomst, luidt een bekend gezegde. Dat wordt zichtbaar bij het onlangs geopende museum Proefkolonie in Frederiksoord. Dit museum vertelt het verhaal van de koloniën en het ideaal van Johannes van den Bosch, waarmee de basis gelegd is voor onze huidige verzorgingsstaat.

In Bolsward wordt de brug tussen verleden en toekomst op een mooie manier duidelijk. Het monumentale stadhuis wordt door Jurriëns Noord verbouwd tot cultuur historisch centrum 'De Tiid'. Een historische uitstraling met alle comfort van nu.

Digitalisering, energietransitie, duurzaamheid en groei vragen om veranderingen binnen de organisatie. Friso bouwt dan ook aan haar eigen toekomst. Daarom is directeur realisatie Jan Post aangetrokken. Hij gaat, naast de bouwprojecten, de organisatie optimaliseren. Hij stelt zich in deze editie aan u voor.

De tiid hâldt gjin skoft. Wij wel. Ik hoop u ook. Daarom wens ik u een mooie vakantie en een zonnige zomer. Vanaf 19 augustus gaan we weer aan de slag.

Henk Dedden
algemeen directeur Friso Bouwgroep

* De tijd staat niet stil.

Aannemer:	Jurriëns Noord B.V.
	Aannemingsmaatschappij Friso
Opdrachtgever:	Gemeente Súdwest-Fryslân
Architect:	Adema Architecten Dokkum
Installateur:	Pranger Rosier

Bouw Cultu

De gemeente Súdwest-Fryslân heeft ervoor gekozen alle gemeentelijke diensten onder te brengen in één centraal gemeentehuis in Sneek. Daarmee kwam het oude stadhuis in Bolsward vrij. Onlangs is Jurriëns Noord, samen met Aannemingsmaatschappij Friso, gestart met de verbouw, renovatie en restauratie van dit monumentale pand tot cultuurhistorisch centrum 'De Tiid'.

Foto: Tonnie Siemonsma

ur Historisch Centrum 'de Tiid' gestart

Geschiedenis voelbaar

"Met de realisatie van cultuur historisch centrum 'De Tiid' wordt de geschiedenis van het gebied weer zichtbaar en voelbaar gemaakt", zegt burgemeester Jannwietske De Vries. "Samen met de bibliotheek, de drie bestaande musea die opgaan in een nieuw museum, het gemeentelijk archief, een horecagelegenheid, een auditorium en een loket van de gemeente, wordt dit een prachtige plek."

Ontmoetingsplek

Het voormalige stadhuis van ruim 2.400 m² en de nieuwe ruimtes worden met elkaar verbonden door een publieksruimte, waarvan een deel de vorm van een atrium krijgt. In de Nieuwe Waag komt een auditorium met ruimte voor zo'n honderd mensen. In de avonduren wordt deze zaal gebruikt als ontmoetingsplek. Zo kunnen er lezingen, themabijeenkomsten, tentoonstellingen en andere culturele activiteiten georganiseerd worden.

Binnenstedelijk restaureren

De omvangrijke klus, midden in Bolsward, is een kolfje naar de hand van Jurriëns Noord, al meer dan veertig jaar toonaangevend in Noord-Nederland op het gebied van restauratie.

"We zijn gespecialiseerd in het werken op binnenstedelijke en lastig te bereiken locaties", zegt vestigingsdirecteur Douwe Offringa van Jurriëns Noord. "Om de overlast voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken hebben we een informatieavond georganiseerd. Daarbij zijn zaken als planning en logistiek aan de orde gekomen. Ook hebben we bewust gekozen voor een trillingsvrije heimethode."

Historische uitstraling

Samen met Adema Architecten uit Dokkum is nagedacht over het kwaliteitsbehoud van de monumentale uitstraling van het stadhuis. Het ontwerp van de nieuwbouw verwijst naar de historische omgeving waarin het stadhuis al ruim 400 jaar staat. "Zo krijgen de nieuwe gebouwen trapgevels en worden de gemetselde gevels zorgvuldig gedetailleerd uitgevoerd", vertelt Offringa. "Ook zal 'De Tiid' door Pranger Rosier Installaties worden voorzien van een warmtepomp en wordt het dak van de nieuwbouw gebruikt voor het plaatsen van 66 zonnepanelen."

Naar verwachting wordt het gehele project eind volgend jaar opgeleverd en begin 2021 in gebruik genomen.

Natuurpark Kronenkamp Neede open voor publiek

In Neede is onlangs Natuurpark Kronenkamp opgeleverd en op 1 september gaat de experience open voor publiek. De voormalige rioolwaterzuivering is door Friso Oost B.V. omgebouwd tot educatief en interactief centrum. Wil je alles weten over de vleermuis, duurzaamheid en de natuur? In Natuurpark Kronenkamp zijn wisselende tentoonstellingen te zien over deze onderwerpen. Beleving staat daarbij voorop, zodat de exposities ook voor kinderen aantrekkelijk zijn. Een absolute aanrader voor een leuk dagje erop uit.

www.natuurparkkronenkamp.nl

Hergebruik materiaal bij vernieuwbouw **Paviljoens Snekermeer Offingawier**

In opdracht van Mero Groep werkt Friso Bouwgroep momenteel aan de vernieuwbouw van recreatiepark De Potten aan het Sneekermeer. In totaal worden zeven paviljoens verbouwd. In een van de gebouwen wordt een restaurant gerealiseerd. De gebouwen, die stammen uit 1973, blijven zoveel mogelijk gehandhaafd. Vloeren, funderingen, wanden, spanten en gordingen worden hergebruikt voor de nieuwbouw. Daarnaast worden de gebouwen aan beide zijden met een nieuwe staalconstructie uitgebreid en opnieuw ingericht. De verwachting is dat de bouw in oktober van dit jaar klaar is.

Gemalen Overijsselse Delta opgeleverd door Friso Civiel

Friso Civiel realiseerde in opdracht van Waterschap Drents Overijsselse Delta de renovatie van de gemalen Bremmelerstraat, Adsum en Zwaantje (BAZ). Het project bestond voornamelijk uit werktuigbouwkundige en bouwkundige aanpassingen, herinrichting van de terreinen, aanpassen besturingsinstallaties en elektra, plaatsen krooshekreinigers en vispasseerbaar maken van stuwen en gemalen. Waterschap Drents Overijsselse Delta beheert in totaal 566 gemalen en stuwen.

Cubesteewoningen Eindhoven feestelijk opgeleverd

Aan de Quinten Matsyslaan in Eindhoven bouwde Aannemingsmaatschappij Friso in samenwerking met Houkesloot Prefab 43 demontabele 'Cubestee-woningen'. De zogenoemde flexwoningen werden zeer snel en voordelig gebouwd en voldeden precies aan de urgente vraag naar tijdelijke woningen voor Woningcorporatie Sint Trudo. Samen met de gemeente Eindhoven, eindgebruikers, omwonenden, opdrachtgever en betrokkenen werd op woensdag 12 juni feestelijk stilgestaan bij de oplevering van de 43 woningen. Aansluitend werd er een act door Freerunners, voor wie praktisch elk obstakel een uitdaging vormt voor 'flips' en salto's, opgevoerd.

Meer weten over de 'Cubesteewoningen'?

Neem contact op met Wiegier Pieter Boonstra, tel. 0515 - 42 99 99.

Foto: Igor Vermeer

Bouw Oosterpoort Sneek gestart

Na een intensieve periode van plannen maken, vooroverleggen, sloop en bodemsanering is onlangs gestart met de nieuwbouw van 'Oosterpoort' aan de 2e Oosterkade in Sneek. Waar tien jaar een bouwval het straatbeeld bepaalde, wordt nu gewerkt aan een in het oog springende entree van Sneek. In het pand komen zes appartementen, drie maisonnettes en een penthouse. Alle woningen zijn licht, ruim en comfortabel. Elke woning heeft een eigen parkeerplaats. De bouw en verkoop zijn inmiddels gestart.

Informatie: www.oosterpoortwonen.nl

Kom kijken in onze keuken tijdens het **Friso Festival**

Altijd al een kijkje willen nemen achter de schermen bij Friso? Dat kan! Op 14 september openen wij onze deuren zodat jij kunt zien wat we in huis hebben. Het Friso Festival is bedoeld voor jong en oud. Zelf een kraan besturen of bouwwerk maken, zien welke technologische ontwikkelingen er zijn of meer informatie over het verduurzamen van je woning, het kan op het Friso Festival. Tijdens het festival is er ook een werkloket waar je alles te weten komt over werken in de bouw en welke opleidingen er zijn. Het Friso Festival wordt gehouden op het hoofdkantoor van Friso aan de Pieter Zeemanstraat in Sneek en bij Timmerfabriek Houkesloot Tingietersstraat 8 in Sneek. Tussen beide locaties rijden pendelbussen. Het begint om 11.00 uur en duurt tot 15.00 uur. Daarna houden we een besloten feest voor alle medewerkers en hun gezinnen.

Al zo'n vijftien jaar stond het congrescentrum in Frederiksoord nagenoeg leeg. Twee jaar geleden kocht de Maatschappij van Weldadigheid het met steun van de provincie Drenthe aan en realiseerde het Huis van Weldadigheid. In dit huis is De Proefkolonie ondergebracht. Dit museum vertelt het roemrijke verhaal van de Koloniën van Weldadigheid.

Museum De Proefkolonie vertelt het verhaal van de kolonisten

ankantie
tip

Basis voor de moderne verzorgingsstaat

In 1818 was Nederland verarmd door de oorlog en mislukte oogsten. Johannes van den Bosch vond dat er voor de overheid een rol weggelegd was om deze armoede te bestrijden. "Van den Bosch maakte een plan en met wat we tegenwoordig een crowdfundingactie noemen bracht hij een startkapitaal bijeen. Daarmee liet hij door lokale aannemers 52 boerderijtjes bouwen. In die woningen kregen gezinnen uit Amsterdam en andere steden onderdak. Ze kregen de kans om uit hun ellende te ontsnappen. En, zo was het idee van Van den Bosch, door gronden te ontginnen zou de voedselproductie toenemen en konden de kolonisten alle kosten terugverdienen. Zoals wel vaker het geval is bleek de praktijk echter weerbarstiger dan de theorie en stapelden de geldzorgen voor dit mooie initiatief steeds hoger op. Desondanks legde Van den Bosch met dit initiatief wel de basis voor de moderne verzorgingsstaat," vertelt museumdirecteur Peter Sluiter.

Het verhaal van de kolonisten

Van 52 boerderijen groeide het plan uit tot 500 woningen, scholen, gestichten voor wezen en landlopers en rustoorden voor bejaarden. Deze gebouwen zijn verspreid over de koloniedorpen, waarvan Veenhuizen, Willemsoord, Ommerschans, Wilhelminaoord en Frederiksoord onderdeel uitmaken. "In Veenhuizen is het gevangenis museum, maar een echt museum waar het verhaal van de kolonisten verteld werd ontbrak nog. De behoefte om dit verhaal te vertellen was groot, zeker nu de regio op de nominatie staat om uitgeroepen te worden tot Cultureel Werelderfgoed van de UNESCO. Wij zijn dan ook blij dat we dat hier hebben weten te realiseren. Ik vind het belangrijk dat dit stuk geschiedenis van Nederland, dat zo ontzettend belangrijk is geweest voor de maatschappij waarin wij nu leven, doorverteld wordt aan de volgende generaties. Het is niet iets waar we dagelijks bij stilstaan, maar in Nederland is er geen echte armoede. Juist de sociaal ingerichte samenleving die Nederland is, zorgt dat er voor iedereen een menswaardig bestaan is."

Een zo efficiënt mogelijke indeling

Bij de verbouw van het twintig jaar oude gebouw was projectleider Douwe Huizing van de Maatschappij van Weldadigheid betrokken. "Toen we het sombere, lege gebouw van de vorige eigenaren Sweco en Friso Bouwgroep kochten, was al bepaald dat we in bouwteam met onder andere deze twee bedrijven zouden werken aan het verbouwingsplan voor het nieuwe museum. Namens Friso werd Jurriëns Noord de uitvoerende partij. Tijdens de verbouw stond één vraag centraal, die was hoe wij zo efficiënt mogelijk gebruik konden maken van het bestaande gebouw en een open, voor bezoekers uitnodigend karakter konden creëren. Diverse indelingen passeerden de revue.

"Door in het voortraject welbewuste keuzes te maken, kon dit mooie eindresultaat neergezet worden."

Drie paviljoens

Voor de plaats van het horecagedeelte, dat ook toegankelijk is voor niet-museumbezoekers, zorgde voor discussie. Uiteindelijk hebben we er voor gekozen om het restaurant met een groot terras, gericht naar de weg te maken. In de overige twee bestaande paviljoens hebben we de interactieve experience, kantoren, auditorium en museumwinkel ondergebracht. Juist omdat we in het voortraject welbewuste keuzes hebben gemaakt, kon dit mooie eindresultaat neergezet worden. We zijn erg blij met het eindresultaat."

Kleuren uit de omgeving

Ook de buitenkant kreeg een upgrade. De rode bakstenen werden verstopt achter een zwarte beplating. Deze verwijst naar de zwart-geteerde schuren die in de omgeving het beeld bepalen. Het zwart steekt mooi af tegen de witte stuc laag van de rest van het gebouw. Deze gebroken witte kleur is exact hetzelfde als de stuc laag op de boerderijtjes.

Nieuwe directeur realisatie bouwt aan Friso

Sinds 1 juni is Jan Post directeur realisatie van Aannemingsmaatschappij Friso B.V. Jan gaat zich toezeggen op de technische kant van de omvangrijke projecten. Daarnaast zal hij bijdragen aan een toekomstbestendig Friso.

Impuls aan digitalisering

"De wereld verandert en zeker ook de bouwwereld. Bij Friso krijg ik de kans om mijn expertise in te zetten om die verandering daadwerkelijk handen en voeten te geven. Naast de technische verantwoordelijkheid voor bouwprojecten ga ik me vooral richten op de organisatieverandering die op dit moment binnen Friso gaande is. Zo kan ik mijn ervaring met bijvoorbeeld BIM gebruiken om binnen Friso een impuls te geven aan de digitalisering en onder andere daardoor mee te bouwen aan een toekomstbestendig bedrijf," licht Jan zijn keuze voor Friso toe.

Elk jaar een cursus

Jan begon zo'n 35 jaar geleden als werkvoorbereider bij een Drents bouwbedrijf: "In die tijd werkte ik aan immense woningbouwprojecten. Het was immers de tijd van de premie-A- en -B-woningen." Daarna werkte Jan als projectbegeleider en groeide hij door tot projectleider.

Post: "Na mijn overstap naar BAM werkte ik aan grote projecten, zoals het Forum in Groningen en het Van Hall Instituut Leeuwarden en had de ambitie om bedrijfsleider te worden. Dat lukte, vooral ook omdat ik altijd ben blijven leren. Elk jaar een cursus zorgde ervoor dat ik mijn kennis kon verbreden. Ik vind opleidingen erg belangrijk."

Klantwaarde

"Friso is een mooi stevig bedrijf. Er is richting en duidelijkheid. Bij alle veranderingen blijft de klantwaarde in acht zodat ook onze opdrachtgevers gaan profiteren van de nieuwe organisatie." Jan heeft een duidelijke visie hoe hij dat gaat doen. "De Friso-medewerkers hebben allen hun eigen kwaliteiten. Door vanuit de kracht van de medewerkers aan de slag te gaan, kunnen we gezamenlijk de organisatie naar een nog hoger niveau tillen. Zo kunnen we Friso echt klaar maken voor de toekomst."

"Onze opdrachtgevers gaan profiteren van de nieuwe organisatie"

Friso Groningen

Friso is een graag geziene gast in de ziekenhuizen in Groningen en Drenthe. Zo werken zij op dit moment aan de apotheek in het UMCG en de fasegewijze upgrade van het Wilhelmina Ziekenhuis Assen. Eind 2018 leverde Friso het nieuwe Dialysecentrum Assen op en onlangs startte hetzelfde uitvoeringsteam met de bouw van het Ouder- en kindcentrum.

Aannemer:	Aannemingsmaatschappij Friso B.V.
Opdrachtgever:	UMCG Groningen
Installaties:	Croon Wolter & Dros

en verbouwt apotheek UMCG

Ontzettend complex bouwproces

In het UMCG bouwt Friso Groningen op dit moment aan de bereidingsapotheek. Deze apotheek, met een bruto vloeroppervlak van 1.400 m² wordt gebouwd op de tweede verdieping. “Het is een ontzettend complex en interessant bouwproces,” vertelt Friso projectleider Simon de Vries. “Friso Groningen is onderaannemer van Croon Wolter & Dros. Naast de bouwkundige zaken, behoort ook de apparatuur tot onze opdracht. In dit geval gaat het om zeer gespecialiseerde medische apparatuur waar hoge eisen aan gesteld worden.” Niet alleen de keuringen van de apparatuur, maar ook de hygiëne-eisen zijn streng. “Stof is uit den boze. Hepafilters, afzuiging, alles wordt grondig gereinigd. Zelfs de lucht wordt gespoeld, zodat er zeker geen stof meer in de ruimtes zit.”

Hogere wiskunde

De coördinatie van deze bouw is ingewikkeld. “De bouw is in september 2018 gestart en vanaf het begin was duidelijk dat werkelijk alles wat er gebeurt met elkaar samenhangt. De vele keurings- en controlemomenten moeten naadloos in de planning passen. Door de fabriekstesten van de apparatuur is er ondertussen een omvangrijke hoeveelheid papierwerk voorhanden. Op elk rapport moet de originele handtekening staan.

Qua bouwen is het niet eens een ingewikkeld verhaal, maar juist de coördinatie, gecombineerd met de strenge eisen, maakt dat we hier bezig zijn met hogere wiskunde van het ziekenhuis-bouwen.”

“Een bereidingsapotheek
bouwen is hogere
wiskunde.”

Opdrachtgever die meedenkt

In het UMCG wordt veel gebouwd. “Het UMCG is een opdrachtgever die met ons meedenkt. Er is veel gebouwd de laatste jaren, dus medewerkers zijn gewend aan hinder. De apotheek zit in het kantoorgedeelte, dus we hebben niet te maken met patiënten. Tijdens de bouw hebben we overleg met de eindgebruiker. Het hoofd van de apotheek is al enkele keren op de bouwplaats geweest en hij weet wat praktisch het beste werkt. Daardoor lukt het ons om een eindproduct af te leveren dat voldoet aan alle eisen. Het is een hele kluit, maar als we straks de apotheek opleveren mogen we trots zijn op het eindresultaat.”

Friso ook actief in WZA

Ook in Assen wordt het ziekenhuis grondig verbouwd. Vorig jaar leverde Friso het nieuwe dialysecentrum op en onlangs is gestart met de bouw van het nieuwe Ouder- en Kindcentrum. Voordat met de verbouwing begonnen kon worden, moesten vier afdelingen ergens anders ondergebracht worden.

Het nieuwe Ouder- en Kindcentrum krijgt een heldere en open uitstraling door gebruik van rustige basiskleuren met enkele frisse accenten. Het aantal verloskamers wordt uitgebreid en er komen eenpersoonkamers voor de pas bevallen vrouw en haar partner. In het nieuwe Ouder- en Kindcentrum blijven ouders en hun kinderen zo veel mogelijk bij elkaar als er iemand ziek is of onderzoeken moet ondergaan. Het Ouder- en Kindcentrum wordt eind dit jaar opgeleverd.

Samenwerking rode draad Expertisecentrum

Aannemer: Aannemingsmaatschappij Friso B.V.
Opdrachtgever: Ziekenhuis Tjongerschans
Installaties: Engie Services Noord B.V.
Ontwerp: Van Manen & Zwart architecten
Constructeur: Jansen Wesselink B.V.

Tjongerschans en Meriant hebben samen Expertisecentrum De Linde opgericht. Een uniek zorgconcept. Engelen Bosma, projectleider van Tjongerschans en Meriant-projectleider Hendrik van der Veen vertellen over de realisatie.

Een uniek concept

Een uniek concept; klinische geriatrie en revalidatie zo dicht bij elkaar. "In de samenwerking is het uniek dat je zo dicht bij elkaar zit. Zo ontstaat er een vloeiende lijn. Patiënten die bijvoorbeeld geopereerd zijn aan hun heup of een hersenbloeding hebben gehad, kunnen direct vanuit het ziekenhuis doorstromen naar het revalidatiecentrum. Het doel is vervolgens dat ze herstellen en/of de dagelijkse activiteiten zo onder de knie krijgen dat ze zich thuis weer zelfstandig kunnen redden," vertelt Engelen Bosma van ziekenhuis Tjongerschans. De overdracht van patiënten is 'warm': "De verpleegkundige van Meriant komt de patiënt ophalen van de verpleegafdeling van het ziekenhuis. Daar vindt mondelinge overdracht plaats. Ook tussen de artsen is er veel overleg. We zijn nu ook bezig om te kijken of het mogelijk is dat bijvoorbeeld de fysiotherapeut die in het ziekenhuis aan de patiënt gelinkt wordt, ook mee kan als de patiënt naar het expertisecentrum gaat. Zo zijn er nog minder wisselingen. Door op één locatie deze gecombineerde zorg aan te bieden vallen geografische drempels weg en kunnen we ons manier van werken beter op elkaar afstemmen."

Healing environment

Niet alleen de samenwerking, maar ook de inrichting van het gebouw is bijzonder. In het ontwerp van Van Manen en Zwart is uitgegaan van een 'healing environment'. "De ramen zijn hoog, zodat er veel licht binnenkomt. Dat zet mensen aan tot bewegen. Ook zijn we uitgegaan van het principe 'zien bewegen doet bewegen'. Die gezonde omgeving is gecombineerd met een luxe hoteluitstraling. In de praktijk blijkt ook dat het echt werkt, mensen bewegen meer. En zowel patiënten als zorgmedewerkers zijn heel blij met het eindresultaat."

Kwetsbare patiënten

Al in de voorbereidingen van de nieuwbouw is het zorgpersoneel nauw bij de plannen betrokken. Engelen Bosma: "Mijn rol was om een linking pin te zijn tussen alle betrokken partijen, dus het zorgpersoneel, het bouwteam en de vele werk- en projectgroepen. We hebben te maken met een groep oudere, vaak kwetsbare patiënten, daar moest tijdens de ontwerpfase al rekening mee gehouden worden. Zo werken we veel met contrasten omdat de oudere patiënten vaak slechter zien. Zo zitten er een zwarte wc-brillen op de witte toiletten. In het gebouw zijn, om valgevaar te voorkomen, geen drempels en elke afdeling heeft een grote afbeelding op de muur, zodat de patiënten zich makkelijker kunnen oriënteren." Ook op het gebied van domotica zijn vooruitstrevende toepassingen aangebracht. "In de muren en onder de bedden zitten sensoren. Deze zijn verbonden met de iPads van de zorgmedewerkers. Is een patiënt onrustig of valt hij, dan volgt er gelijk een melding naar de iPad en kan actie ondernomen worden."

"Succesvol samenwerken was de rode draad bij dit project."

Netwerkzorg in de regio

Het expertisecentrum vormt een meerwaarde in de samenwerking met de regionale zorgpartners. "De zorg rondom kwetsbare ouderen willen we nog beter georganiseerd hebben. De juiste zorg op de juiste plek en door de juiste zorgverlener. Door beter samen te werken kunnen we ervoor zorgen dat er voldoende plek is, voor iedereen, ook in acute situaties. Zo bouwen we aan een optimaal zorgnetwerk in onze regio," besluit Engelen Bosma haar verhaal.

Samenspel met opdrachtgever

Namens Meriant is Hendrik van der Veen projectleider geweest. Het was het eerste project van Hendrik in zijn nieuwe baan en zijn eerste

Heerenveen

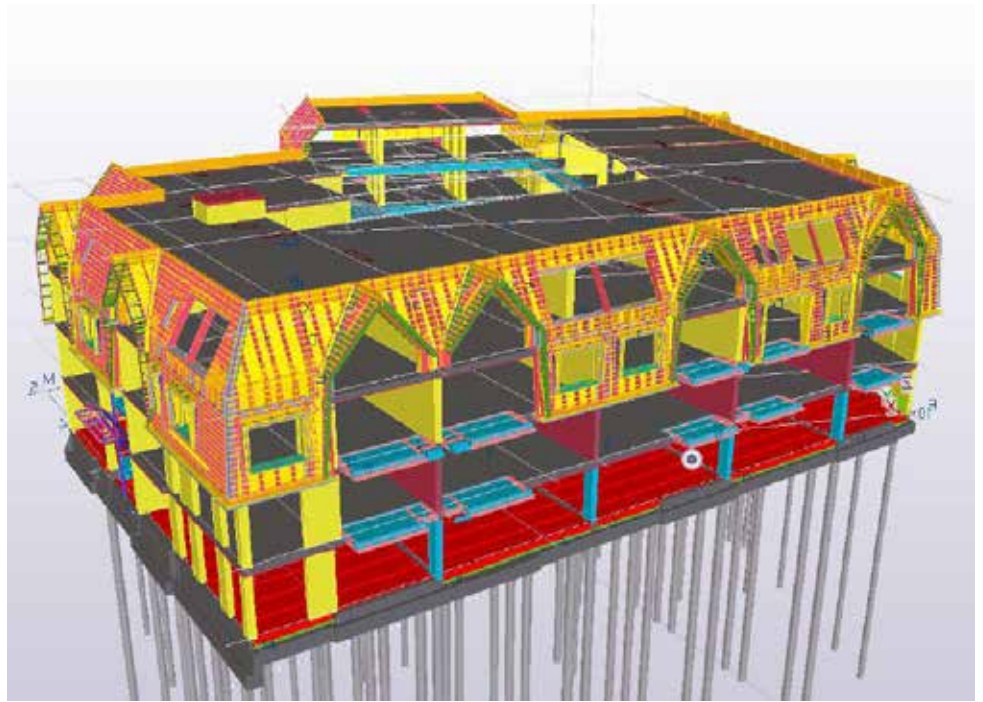
zorgproject. “Op 1 januari 2018 begon ik met mijn nieuwe baan en diezelfde week werd de eerste paal geslagen. Tijdens de feestelijke bijeenkomst kwam ik jullie hoofduitvoerder Sietse Veenstra tegen. Wat een toeval! Sietse en ik hadden namelijk eerder samengewerkt aan een bouwproject voor mijn vorige werkgever.” Die ervaring bleek tijdens de bouw van het expertisecentrum absoluut een voordeel: “Het wederzijdse vertrouwen was er direct, aftasten was niet meer nodig. De open communicatie zorgde ervoor dat we gelijk slagen konden maken.”

Eén bestek is beter

Toch ging niet alles van een leien dakje. Doordat er een apart bestek voor het bouwkundige en installatiedeel was, zijn de badkamers minder mooi geworden. Dat zou Van der Veen de volgende keer liever anders doen: “Tegenwoordig besteden we projecten van deze omvang alleen nog aan als UAV-gc. Dan is er maar één bestek en worden veel problemen in het voortraject al getackeld. Door integraal te werken en in een vroeg stadium beter af te stemmen, verlopen projecten dan ook sneller. Nu moesten die beslissingen tijdens de bouw genomen worden.”

Flexibele houding

De samenwerking met Friso, maar ook tussen Friso en de rest van het projectteam verliep goed volgens Van der Veen: “Bouwkundig zijn er geen noemenswaardige problemen geweest. Was er al iets dat beter kon, dan werd er direct gezocht naar een oplossing. Die flexibele houding van Friso heeft ervoor gezorgd dat er volgens planning opgeleverd kon worden.” De oplevering kwam nog even in gevaar toen zich, door een technisch mankement, een grote calamiteit voordeed. “Een week voor de inhuizing zaten we ineens zonder stroom. Dat was wel even zweten en snel schakelen. Maar het is gelukt! Op dat moment merk je wat de kracht van samenwerken is. Succesvol samenwerken is sowieso de rode draad geweest van dit project.”

Houkesloot wint Tekla BIM-Award

Elk jaar worden de [Tekla BIM-Awards](#) uitgereikt. Dit jaar won Houkesloot Toelevering in de categorie nieuwbouw met het project ‘Posterijen in Voorhout’.

Dakelementen te complex voor 2D

Voor het project in Voorhout produceerde en leverde Houkesloot de prefab HSB-elementen voor wand- en dakelementen. ‘Dit project was door de architect niet uitgewerkt in een BIM-model, maar als traditioneel 2D. Voor de HSB wand- en gevelelementen was dat geen probleem, maar de kapconstructie bleek in 2D lastig. Toen bleek dat de staalconstructie, kalkzandsteen en prefabbalkons, evenals de betonconstructie als IFC-model beschikbaar waren hebben we besloten om de kap compleet met prefab dakkapellen in Tekla te gaan uitwerken’, vertelt werkvoorbereider/ BIM engineer Klaas Jansma van Houkesloot Toelevering uit Sneek.

Een niet alledaagse oplossing

‘De complexiteit van de kap uit zich in een schil die over twee verdiepingen loopt en daarbij in dakhelling varieert van bijna verticaal naar hellend. Voor de eerste bouwlaag hangt de kap aan de vloer van de derde verdiepingvloer en steunt via een gootconstructie af tegen de vloer van de tweede verdieping. De kap van bovenste laag staat met een kreupele stijlconstructie ook op de derde verdiepingvloer en steunt af op de dakvloer. Haaks op de langskap bevinden zich dwarskappen, die wéér een andere dakhelling hebben. De in- en uitwendige hoekaansluitingen brengen de nodige kil- en hoekkeperproblematiek met zich mee,’ vervolgt Klaas. Door met Tekla de dakelementen spoor voor spoor op te zetten is het geheel uiteindelijk tot stand gekomen.

Neem een kijkje in de keuken van Houkesloot Toelevering op www.houkesloot.nl/bedrijfsfilm

AANNEMINGSMAATSCHAPPIJ FRISO B.V.

Pieter Zeemanstraat 9
Postbus 49
8600 AA Sneek
t 0515 – 42 99 99
info@frisobouwgroep.nl

Friso Groningen

Osloweg 125
Postbus 5274
9700 GG Groningen
t 050 – 544 52 00
friso.groningen@frisobouwgroep.nl

FRISOPLAN B.V.

Pieter Zeemanstraat 9
Postbus 49
8600 AA Sneek
t 0515 – 43 66 66
info@frisoplan.nl

FRISO CIVIEL B.V.

Pieter Zeemanstraat 9
Postbus 49
8600 AA Sneek
t 0515 – 43 66 70
info@frisociviel.nl

AANNEMINGSMAATSCHAPPIJ FRISO ALMERE B.V.

Palmpolstraat 23
Postbus 50030
1305 AA Almere
t 036 – 523 08 00
friso.almere@frisobouwgroep.nl

AANNEMINGSMAATSCHAPPIJ FRISO OOST B.V.

Borculoseweg 52
Postbus 159
7150 AD Eibergen
t 0545 – 29 18 42
friso.oost@frisobouwgroep.nl

JURRIËNS NOORD B.V.

Osloweg 125
Postbus 5274
9700 GG Groningen
t 050 - 55 66 779
mail@jurriensnoord.nl

nevenvestiging

Pieter Zeemanstraat 9
Postbus 49
8600 AA Sneek
t 0515 – 42 99 99

BOUWBORG B.V.

Osloweg 125
Postbus 5274
9700 GG Groningen
t 050 - 59 25 500
info@bouwborg.nl

FRISO TOTAALBOUW B.V.

Siriusweg 3
8938 BB Leeuwarden
t 058 – 267 43 00
info@frisobouwgroep.nl

Friso Leeuwarden

Siriusweg 3
8938 BB Leeuwarden
t 058 – 267 43 00
friso.leeuwarden@frisobouwgroep.nl

Friso Sneek

Pieter Zeemanstraat 9
Postbus 49
8600 AA Sneek
t 088 - 429 00 00
info@frisobouwgroep.nl

Friso Heerenveen

De Opslach 25
8448 GV Heerenveen
t 0515 - 42 99 99
info@frisobouwgroep.nl

Friso Service & Onderhoud

Pieter Zeemanstraat 9
Postbus 49
8600 AA Sneek
t 088 - 429 00 00
service@frisobouwgroep.nl

Friso Retail

Pieter Zeemanstraat 9
Postbus 49
8600 AA Sneek
t 0515 - 42 99 99
info@frisobouwgroep.nl

HOUKESLOOT TOELEVERING B.V.

Tingjetersstraat 8
8601 WJ Sneek
t 0515 – 23 80 20
toelevering@houkesloot.nl

Timmerfabriek Houkesloot B.V.

Tingjetersstraat 8
8601 WJ Sneek
t 0515 – 23 80 20
kozijnen@houkesloot.nl

Houkesloot Prefab B.V.

Newtonweg 2
8912 BD Leeuwarden
t 0515 – 23 80 20
prefab@houkesloot.nl

Echte service
is bereikbaar zijn.

Altijd.
088 - 429 00 00

Friso Bouwgroep B.V.
Pieter Zeemanstraat 9
Postbus 49
8600 AA Sneek
t 0515 - 42 99 99
info@frisobouwgroep.nl

www.frisobouwgroep.nl

